

Årsmelding 2022

Helsesenteret for papirløse
migranter Oslo

Helsesenteret for papirløse migranter

Et samarbeid mellom Røde Kors og Kirkens Bymisjon

Med støtte fra

Oslo kommune

Innhold

1. SAMMENDRAG	3
2. FORORD	4
3. OPPDRAGET	5
4. STATISTIKK	7
Konsultasjoner og helsebehov	9
3. PROSJEKTER I 2022	12
4. HELSEBEHOV; BEKYMRINGER	13
5. SAMARBEID, KOMMUNIKASJON OG SYNLIGGJØRING	14
6. ERFARINGER OG VEIEN VIDERE	17

1. SAMMENDRAG

Drift på helsesenteret

I 2022 har vi gått inn i mer normal drift etter koronaen. De frivillige var tilbake for fullt, og 135 frivillige helsepersonell, tolker, miljøarbeidere og matansvarlige har bidratt til at Helsesenteret har kunnet behandle 580 pasienter gjennom 2252 konsultasjoner.

Helsesenteret har holdt åpent tre dager i uken, og helsehjelpen ytes i hovedsak av frivillige. I 2022 har vi fortsatt å tilby tannlege, fysioterapeut, psykisk helse, gynekolog, øyelege, optiker, diabetessykepleier, audiograf, lege og jordmor. Frivillige bioingeniører og farmasøyter har vært til stede to dager i uken. Miljøarbeidere og frivillige med sosialfaglig kompetanse har bidratt i og rundt venterommet for å ivareta de som venter og gi informasjon og veiledning. På bakgrunn av erfart behov har vi testet ut og etablert et sosialfaglig konsultasjonstilbud ved Helsesenteret. Høsten 2022 har vi også igjen kunnet gjennomføre gruppeterapi for første gang etter pandemien brøt ut. I 2022 fikk vi gjennom donorgaver et ferdig utstyrt tannlegekontor som gi oss bedre behandlingsmuligheter på helsesenteret.

I tillegg til å behandle pasientene henviser vi også til spesialisthelsetjenesten ved behov. Av ulike grunner kan det være krevende for pasientene å møte til disse timene. Vi har derfor jobbet systematisk med informasjon og kontakt både med pasientene og spesialisthelsetjenesten, og har redusert manglende oppmøte fra 25 til 16 %.

Helsesenteret har i 2022 hatt 5 årsverk fordelt på faste stillinger og prosjekter helt eller deler av året. Det frivillige arbeidet utgjorde nesten tre årsverk eller cirka 4520 timer.

Synliggjøring av helsebehov og rettigheter – og politisk gjennomslag!

I tillegg til å tilby helsehjelp er et av helsesenterets oppdrag å jobbe for at papirløse skal få sine helserettigheter ivaretatt av det offentlige. Vi har derfor jobbet for å synliggjøre papirløses utfordrende og manglende rettigheter i media, gjennom foredrag i ulike fora og i møter både med politikere og byråkrater.

I 2022 fremmet Rødt et forslag under budsjettbehandlingen i Oslo Kommune om at kommunen skal framskynde arbeidet med å finne fram til løsninger som kan gi byens papirløse tilgang til nødvendige helsetjenester, herunder sikre retten barn av papirløse og gravide har til offentlige tjenester som oppfølging gjennom helsestasjon/lege. Byrådet bes også i sin kontakt med spesialisttjenesten om å sikre at papirløse som ikke kan betale ikke blir avkrevd betaling for å få helsetjenester. Forslaget ble vedtatt og Helsesenteret fikk en million i ekstra tilskudd for å ivareta legetilbud, jordmor og medisiner i 2023 i påvente av at kommunen selv får etablert løsninger for denne gruppen. Dette var et viktig gjennomslag, og Helsesenteret vil følge denne prosessen tett fremover.

2. FORORD

Helsesenteret drives med en imponerende mengde frivillige fra ulike profesjoner som bidrar til at vi kan levere et helhetlig og mangfoldig helsetilbud til papirløse.

Tannhelse har vist seg å være en spesielt stor utfordring de siste årene. I 2022 fikk vi noen større donasjoner innenfor tannhelseutstyr som ga oss en fullverdig tannklinikk fra og med juni i 2022. Tannhelse byr imidlertid på nye utfordringer. Hva skal vi gjøre når tannskadene er så store at de ikke kan håndteres på vår tannklinikk? Tannlegene møter på tannbroer som er knekt, unge mennesker som mangler nesten alle tenner, og personer med store skader i munn og tenner med smertefulle infeksjoner. Det blir derfor en viktig oppgave for helsesenteret å jobbe for bedre løsninger for papirløses tannhelse.

Helsesenteret har som mål å bli overflødig og legge ned gjennom at det offentlige tar sitt ansvar for å tilby primærhelsetjenester til papirløse. Det er sterke argumenter for at det offentlige nettopp som skal gi et slikt tilbud:

Retten på helsehjelp. I FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter står det tydelig i artikkel 12 at enhver har rett på helsehjelp. FNs komité for økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK) har understreket at retten til helsehjelp også gjelder for irregulære migranter og har kritisert Norge for ikke å ivareta disse rettighetene for denne gruppen.

Stort behov. Irregulære migranter har lav eller liten inntekt og kan i praksis ikke betale for helsetjenester. Manglende tilgang bidrar til at flere forblir ute av stand til å håndtere sitt eget liv og gjøre valg for egen fremtid. Flere pasienter som oppsøker Helsesenteret har også behov for mer kontinuerlig oppfølging enn det helsesenteret kan gi.

Det lønner seg. På helsesenteret ser vi flere tilfeller av pasienter som har utfordringer som kan håndteres relativt enkelt, men hvor spesialisthelsetjenesten ikke vil ta imot pasienten før tilstanden har blitt akutt alvorlig, og krever større og dyre operasjoner. Forebygging er et ikke-eksisterende tilbud for denne gruppen. I tillegg til stor risiko og smerte for gruppen fører dette til unødvendige ekstrakostnader for staten.

I Oslo Kommunes budsjettprosess for 2023 ble det gjort et verbalvedtak om å tilby helsehjelp til papirløse og sikre at de slipper unødvendig og belastende fakturering fra spesialisthelsetjenestene. Dette var en stor seier og en første bekreftelse på at vi beveger oss i riktig retning! Lignende vedtak har blitt gjort også i Vestland og Viken. På Helsesenteret skal vi sørge for å synliggjøre gruppens behov og bidra til at kommunens tilbud blir best mulig. Vi håper prosessene lokalt i fylker og kommuner kan bidra til politisk vilje til å gi helserettigheter til papirløse på nasjonalt nivå.

Til slutt vil vi benytte anledningen til å takke alle de 135 frivillige som har gjort det mulig å drive helsetjenestene våre gjennom 2022. Takk til de som har vært her lenge, og takk til alle nye som valgte å bli frivillige hos oss i 2022.

3. OPPDRAGET

Helsesenter for papirløse migranter gir helsehjelp til personer uten oppholdstillatelse i Norge. Kriteriet for å få helsehjelp er at personen ikke kan motta helsehjelp fra det ordinære helsevesenet. Dette kan være personer som:

- har endelig avslag på asylsøknaden
- har fått inndratt oppholdstillatelse/statsborgerskap
- ikke er registret i det norske systemet
- har overgått midlertidig oppholdstillatelse/visum
- er bortvist/utvist fra landet
- er tilreisende EØS-borgere uten helsetrygdkort.

Vi har særskilt oppmerksomhet rettet mot utsatte grupper blant papirløse som kvinner og barn, samt personer uten nettverk og som ikke oppsøker helsehjelp andre steder.

Helsesenteret for papirløse migranter (Helsesenteret) er et samarbeidsprosjekt mellom Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo (SKBO) og Norges Røde Kors/Oslo Røde Kors (Røde Kors). Helsesenteret ble etablert etter en behovskartlegging i regi av SKBO i 2008 som rettet seg mot livssituasjonen til papirløse migranter i Norge. Kartleggingen konkluderte med at gruppen har store udekkete humanitære behov, spesielt innen helse. Parallelt med dette arbeidet Røde Kors med tanker om opprettelse av et helsesenter. SKBO vedtok i desember 2008 å opprette et helsesenter og Røde Kors ga sin tilslutning februar 2009. Helsesenteret åpnet dørene for pasienter 27. oktober 2009.

Konsultasjonene på helsesenteret gjennomføres i hovedsak av frivillig helsepersonell. I tillegg til å tilby helsehjelpen jobber helsesenteret også med å synliggjøre helsesituasjonen for papirløse og påvirkingsarbeid for å sikre bedre helserettigheter for denne gruppen. Målet er at helsesenterets tilbud skal bli overflødig fordi myndighetene tilbyr likeverdige helsetjenester til papirløse.

Verdier og prinsipper

Helsesenteret for papirløse migranternes virksomhetsplan bygger på SKBOs verdier og prinsipper slik de kommer frem i Strategidokument 2020-2025, og Røde Kors sine verdier og prinsipper slik de kommer frem i Hovedprogrammet i landsmøteperioden 2021-2023.

SKBOs oppdrag er å avdekke urett, lindre nød, og påvirke årsakene til at nøden og uretten oppstår. Visjonen er at alle mennesker skal oppleve å bli møtt med respekt, rettferdighet og omsorg.

Røde Kors arbeider for å hindre og lindre menneskelig nød og lidelse, og jobber etter de samme sju prinsippene over hele verden; humanitet, upartiskhet, nøytralitet, uavhengighet, frivillighet, enhet og universalitet. Røde Kors har internasjonale forpliktelser i henhold til å yte humanitær bistand til utsatte grupper, også papirløse migranter.

Helsehjelpen på helsesenteret gis uavhengig av nasjonalitet, religion, etnisk tilhørighet, politisk ståsted, seksuell legning, kjønn, alder eller språk. Alle som oppsøker helsesenteret skal møtes på en likeverdig måte, og med respekt og omsorg. Helsesenterets virksomhet bygger på innsatsen til frivillige helsearbeidere og søker å håndtere det humanitære behovet for en gruppe med svært begrenset tilgang til helsehjelp. Helsesenteret skal også bidra til å få frem kunnskap om gruppen og dens behov i samfunnet, samt å påvirke beslutningstakere til å ta papirløse migranter og deres levekår og helse på alvor.

Målsettinger

Helsesenteret for papirløse migranter har fem hovedmål:

1. Yte helsehjelp til papirløse migranter.
2. Gi helseinformasjon til papirløse migranter.
3. Bidra til at papirløse migranter får helsehjelp i det ordinære helsevesenet.
4. Dokumentere og løfte fram papirløse migranternes helsesituasjon.
5. Bli overflødige og legge ned senteret ved at papirløse får tilgang til helsehjelp i det offentlige.

Helsetilbudet

Helsesenteret tilbyr tverrfaglig primærhelsetjeneste tre dager i uken. Når Helsesenteret har drop-in åpningstid (tirsdag og torsdag), kommer pasienter uten å ha bestilt time. De får kølapp, blir registrert av sykepleier og venter til lege eller psykolog er ledig. Vi har i tillegg åpent for pasienter på onsdager med forhåndsavtalt time for oppfølging av lege, tannlege, tannpleier, fysioterapeut, jordmor, gynekolog, psykolog/psykiater, diabetessykepleier, audiograf og optiker/øyelege. Noen av våre frivillige leger er spesialister i blant annet psykiatri, geriatri, infeksjoner, hjerte og gynekologi og kan derfor gi spesialistvurderinger.

Helsesenteret er godt medisinsk utstyrt med eget laboratorium, ultralydapparat, ekg-apparat, pulsoxymeter og basislager med medisiner. På laboratoriet kan bioingeniører ta blodprøver og infeksjonsprøver, inkludert hurtigtester av blod og urinprøver som kan analyseres og mikroskoperes. Helsesenteret har ni behandlingsrom for pasienter, inkludert et rom tilrettelagt for gynekologisk undersøkelse, et rom for tannbehandling og et for øyeundersøkelser. Ultralydapparatet brukes av gynekolog og andre frivillige leger som kan gjøre undersøkelse på hjerte, mage, nyrer og muskel-skjelett. Det har blitt gjennomført en gruppe som del av psykologtilbudet. I tillegg til personer som behandler pasienter, har vi farmasøyter som bistår med utlevering av medisiner, miljøarbeidere som bistår med organisering, samtaler og rettighetsinformasjon på venterommet.

Helsesenteret har i 2022 hatt disse tilbudene i løpet av en uke:

Tirsdag	Onsdag	Torsdag
Kveld Drop-in Psykisk helse	Dag Legekonsultasjoner Gynekolog hver 3. uke Kveld Tannlege Jordmor Psykisk helse Fysioterapeut Øyelege + optiker 1g/mnd Diabetessykepleier 1g/mnd	Dag Drop-in Psykisk helse

Det er de frivillige som yter helsehjelpen, og hver frivillig tar vakt på helsesenteret 1-4 ganger pr mnd. De ansatte på Helsesenteret følger opp pasientene ved å sende henvisninger, formidle henvisningssvar, og følger opp prøvesvar. Ved forespørsel fra advokat eller utlendingsmyndigheter skriver vi somatiske og

psykologiske helseerklæringer. Dersom det avdekkes at pasienten har fysiske eller psykiske skader etter tortur som ikke tidligere har vært dokumentert, utføres Istanbulprotokoll.

En del av våre pasienter trenger bistand til annet enn det helsefaglige, eksempelvis boligsituasjon eller oppholdssøknad. I desember startet vi opp med sosionomtjeneste som innebærer sosialfaglig veiledning to til tre ganger i måneden. Sosionomene kartlegger pasientenes sosiale situasjon, informerer, veileder og bistår i kontakt med relevante tilbud andre steder.

Flere av våre frivillige har språkkompetanse utover norsk/engelsk og behersker samtale med pasienten uten tolk. Når behandler og pasient ikke kan kommunisere godt på et felles språk benyttes det telefontolk. Dersom det er behov for tolk har vi rundt 40 frivillige tolker som er tilgjengelig på telefon.

Kommunalt samarbeid i pandemien

Da pandemien oppsto ble det etablert et godt samarbeid med Oslo Kommune. Samarbeidet ble opprettholdt gjennom våren 2022 gjennom at Oslo Kommune stilte med en legestilling i 20 prosent, samt et samarbeid med tannlegevakten som muliggjorde at vi kunne sende pasienter til dem. Vi gjennomførte også vaksinerings ved helsesenteret og ga tilbud om koronatesting. Helsesenteret fikk også smittevernutstyr fra Oslo Kommune. Fra og med høsten startet vi opp et vaksinasjonsprosjekt ved helsesenteret i samarbeid med Oslo Kommune. Prosjektet ble finansiert av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og beskrives nærmere under «prosjekter».

4. STATISTIKK

Åpningstid

Helsesenteret har hatt tre åpningsdager i uken for pasienter i 2022. Drop-in tirsdager (kl. 17:00-20:00) og torsdager (kl. 11:00-15:00) og avtaler onsdager (kl. 09:00-20:00). Avtalene på onsdag er til oppfølging fra allmennlege, tannlege, fysioterapeut, jordmor, øyelege, optiker, gynekolog, diabetessykepleier, psykolog og psykiater. I 2022 har senteret hatt åpent til sammen 90 drop-in dager og 43 avtaledager. Det kommer i snitt cirka 20 pasienter hver åpningsdag.

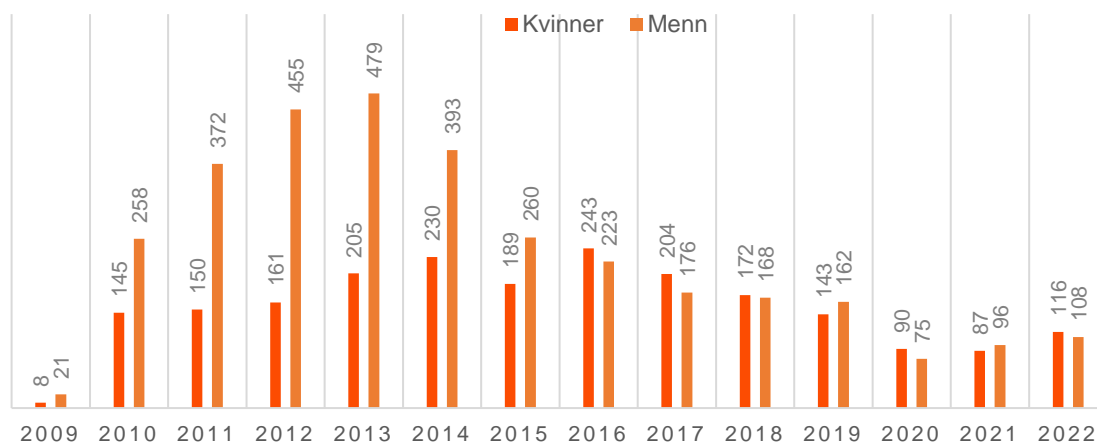
Antall pasienter

I 2022 var det 580 pasienter som ble behandlet på Helsesenteret. Det er en liten reduksjon fra 2021 på 15 pasienter. 224 pasienter oppsøkte Helsesenteret for første gang, noe som er 38 flere enn året før.

Avvisning av akutt syk pasient

Kvinne hadde blitt akutt dårlig, dratt til mottak på sykehus og det ble avdekket nyresvikt og infeksjon. Kvinnen ble skrevet ut på dagen uten god utredning og behandling. Da kvinnen kom til Helsesenteret, kontaktet vi sykehuset og informerte hvilken fare de utsatte kvinnen for ved ikke å hjelpe. Sykehuset tok imot kvinnen og sørget for undersøkelse og behandling.

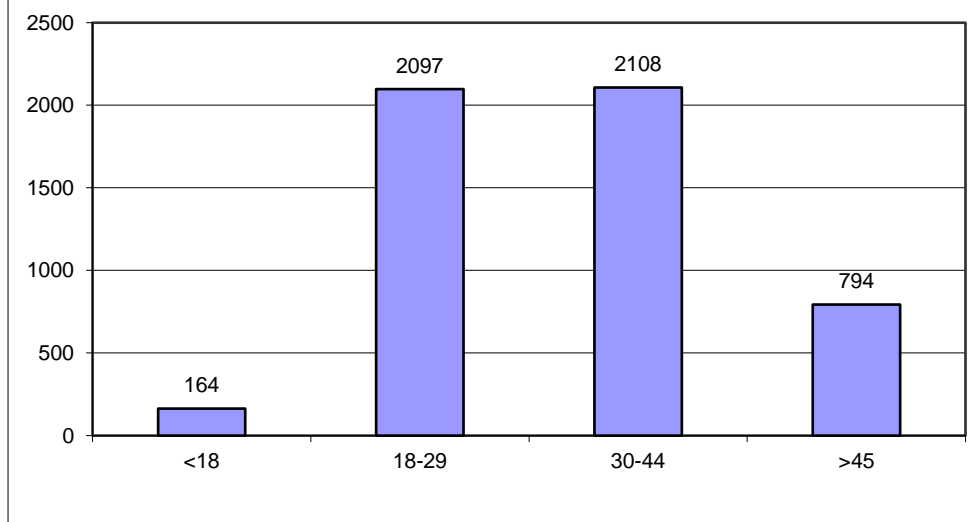
NYE REGISTRERTE

Kjønn og alder

Aldersfordelingen av alle pasienter som har oppsøkt Helsesenteret siden start viser at majoriteten av pasientene er mellom 18 og 44 år. Kun 3% av pasientene var barn, de fleste i barneskolealder. I 2022 hadde vi 7 nye barn som pasienter. 39 % av de som oppsøkte Helsesenteret for første gang i 2022 var over 45 år. Det er den høyeste prosentandelen eldre pasienter målt siden oppstart.

Alder (2009-2022)

Av de 224 som oppsøkte Helsesenteret for første gang var det 116 (52%) kvinner og 108 (48%) menn. De siste årene har det vært en økende andel kvinner, og dette har også bidratt til mer fokus på kvinnehelse.

Nasjonalitet

Pasienter som oppsøkte Helsesenteret for første gang, kom fra 57 ulike land. De fleste fra land i Europa, Asia inkl. Midtøsten, samt Afrika. Av nye pasienter var de tre største pasientgruppene kom fra Romania, Polen og Iran. Siden oppstart har pasienter fra 129 ulike land vært innom Helsesenteret. Registreringen er basert på pasientens informasjon, og dette inkluderer land som ikke er internasjonalt anerkjent, for

eksempel Kurdistan. Nasjonalitet sier ikke noe om hvor pasientene har oppholdt seg deler eller hele livet. For eksempel har vi personer som er født i flyktningeleirer og/eller er statsløse.

Konsultasjoner og helsebehov

Konsultasjoner

Helsesenteret utførte 2252 konsultasjoner i 2022, hvor majoriteten var somatiske. De somatiske konsultasjonene er gjennomført av lege, sykepleier, jordmor, optiker eller fysioterapeut. Det ble utført 399 konsultasjoner av psykisk helsepersonell (psykiater, psykolog, psykiatrisk sykepleier). Konsultasjoner innen tannhelse ble utført av tannlege. Grunnet oppussing av tannbehandlingskontoret stod Helsesenteret uten tannbehandlingstilbud i flere måneder i 2022.

Sosialkonsultasjonene i 2022 er lavere enn tidligere. Grunnen til det er at vi tidligere har telt førstegangskonsultasjoner som ble gjennomført med sykepleier og miljøarbeider, mens vi fra 2022 kun teller førstegangskonsultasjoner med sykepleier. Som nevnt under "helsetilbudet" har helsesenteret fra 2022 tilbudt sosiale konsultasjoner med frivillige sosionomer, samt vår ansatte sosionom ved behov. I tillegg til konsultasjoner kommer uformelle møter i venterommet, henvendelser utenfor åpningstid og telefon med ansatte.

Registrerte konsultasjoner	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Total
Psykisk	300	245	352	457	426	383	372	364	356	419	323	430	399	4826
Somatisk	900	1905	2324	2520	2767	2402	2525	2361	2318	2057	1703	1597	1745	27124
Tannhelse						279	283	276	223	200	224	283	68	1836
Sosial							326	229	282	308	175	230	40	1590
Totalt	1200	2150	2676	2977	3193	3064	3506	3230	3179	2984	2425	2540	2252	35376

Henvisninger

Helsesenterets frivillige behandler pasientene ut fra medisinsk behov, og henviser til andre frivillige internt på Helsesenteret, i tillegg til å henvise til sykehus. I 2022 ble det sendt 173 henvisninger til spesialisthelsetjenesten, 38 færre enn i 2021. 98 av henvisningene var til spesialist, 72 til radiologiske undersøkelser og 1 til DPS.

Tidligere har det vært en utfordring med oppmøte på henviste timer i spesialisthelsetjenesten. Det kan være vanskelig for pasientene å komme seg til sykehuset, de skifter oftere telefonnummer og flere lever ustabile liv. Enkelte returnerer også til hjemlandet eller andre land uten at dette alltid meldes til sykehuset eller Helsesenteret. Vi har jobbet spesielt med oppfølging av timeavtaler for pasientene i 2022 gjennom å kontakte pasientene direkte, overlevere timeinnkalling fysisk dersom det er mulig, samt å sende påminnelser dagen i forkant. Andel som ikke møtte til time ble redusert fra 25 prosent i 2021 til 16 prosent i 2022. 68 prosent i 2022 møtte til timene de var satt opp til, mens de resterende 16 prosentene er timer som

Kvinner fikk med faktura før abort var gjennomført

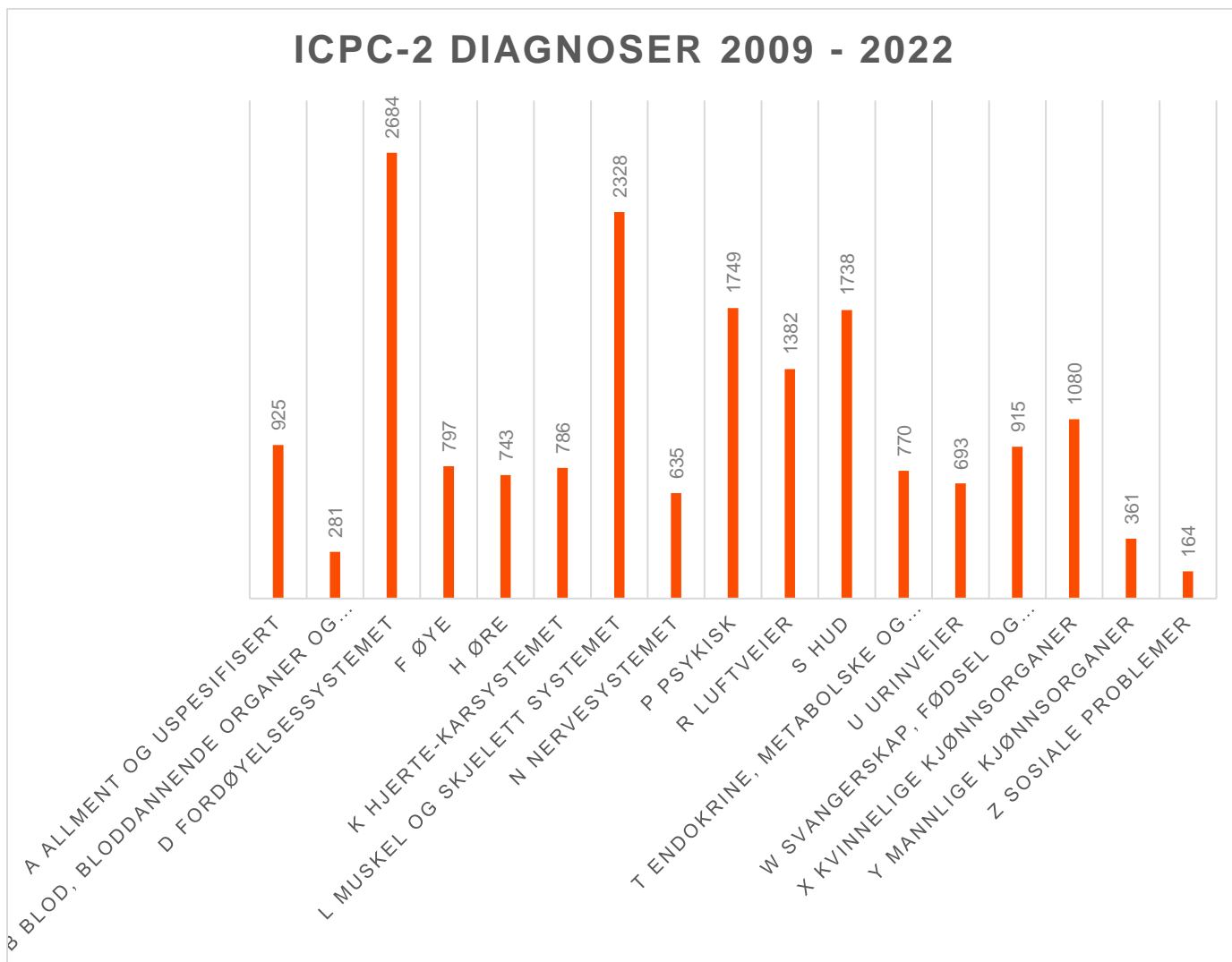
En kvinne som skulle gjennomføre provosert abort fikk faktura i forkant av gjennomføring av aborten. Dette skapte bekymring for kvinnen som ikke hadde evne til å betale denne.

Helsesenteret bisto med dialog med gynokologisk politiklinikk, og fakturaen ble frafalt.

Kirkens Bymisjon - Helsesenteret for papirløse migranter
Årsmelding 2022

av ulike grunner ikke ble relevante. Høyere oppmøte kan bidra til bedre samarbeid og tillit, men mest viktig er det at dette også sikrer at pasientene får behandlingen de har behov for.

Helsebehov

Vi jobber med å sikre at diagnoser registreres ved våre konsultasjoner, men vi vet at enkelte diagnoser, spesielt innen psykisk helse har en underrapportering. Diagnoseoversikten gir imidlertid et bilde av hvilke diagnoser som opptrer mest hyppig på Helsesenteret. I diagnosegruppen fordøyelsessystemet ligger også diagnoser relatert til tannhelse. Mange av pasientene våre oppsøker Helsesenteret for tannhelseproblemer, og kommer først til en lege som registrerer diagnosen før de blir henvist videre internt til tannlege. Muskel og skjelettdiagnoser er den nest mest registrerte diagnosegruppen. Mange av pasientene kommer med uspesifikke plager i muskel-skjelettsystemet, og det sees i sammenheng med vanskelige livssituasjoner og psykisk helse.

Kvinnehelse

Det har kommet tydelig frem at det er et stort behov for oppfølging innenfor kvinnehelse, og Helsesenteret har derfor tilbudt timer hos frivillige jordmødre gjennom hele 2022. Vi hadde også en jordmor ansatt frem til mai 2022 som har jobbet spesielt med generell kvinnehelse, prevensjon og svangerskapsoppfølging. Helsesenteret hadde kontakt med flere gravide i 2022 som vi henviste videre til helsestasjon og søkte fødeplass til. Noen av kvinnene kommer sent i svangerskapet og er i behov av rask henvisning videre. Vi har også hatt kontakt med enkelte kvinner gjennom året som har ønsket å åpne seg etter en kvinnelig omskjæring, og Helsesenteret har da satt dem i kontakt med spesialisthelsetjenesten.

Vi ønsker å ha fokus på forebygging, og tilbyr celleprøver og opplæring i selvundersøkelse av bryster. Vi har tilbudt prevensjonsveiledning med gratis innsettelse av langtidsvirkende prevensjon.

Helsesenteret er opptatt av å gi god veiledning til kvinnene for å bli kjent med pasientenes oppfattelse av egen helse og sikre selvbestemmelse slik at de kan ta gode valg for egne liv. Her er kvinnehelse et viktig område som trenger særskilt oppmerksomhet. Systemene må imidlertid også på plass. Vi har i flere tilfeller møtt kvinner over 60 år som aldri har fått mulighet til å ta en celleprøve eller mammografi. Gjennom den ekstra støtten fra Oslo Kommune i 2023 vil vi igjen kunne ansette en jordmor og sikre en god oppfølging på dette området videre.

Psykisk helse

Vi har et godt og variert tilbud innen psykisk helse, med opptil 23 timer pr. uke. Helsesenteret tilbyr pasienter individuell behandling og støttesamtaler hos psykolog, psykiater og/eller psykiatrisk sykepleier. Vi har både timeavtaler og muligheter for drop-in på våre åpningsdager. Av pasientene som har vært til psykisk helse har mange normalreaksjoner på en svært vanskelig livssituasjon, eksempelvis ser vi en del av diagnoser som angst/nervøs/anspent, psykisk ubalanse situasjonsbetinget, depresjonsfølelse, søvnforstyrrelse, depressiv lidelse og posttraumatisk stresslidelse. I 2022 gjennomførte psykisk helsepersonell 399 konsultasjoner. Ved noen tilfeller tilbyr Helsesenteret telefonkonsultasjoner til pasienter utenfor Oslo. Det er stort sett pasienter vi kjenner fra før, men som ikke lenger befinner seg i Oslo. I 2022 ble en pasient ble henvist videre til DPS for behandling, to pasienter ble fulgt til legevakt for akuttvurderinger. Vi ønsker å møte forskjellige psykososiale behov og utfordringer pasienter kommer med gjennom tiltak på individuelt-, familie- og gruppenivå.

Gruppetilbud

Det ble gjennomført et gruppetilbud på helsesenteret høsten 2022. Gruppen var for kvinner med ulik alder og bakgrunn, og ble gjennomført for de som snakker norsk, engelsk og/eller somali. Tema for gruppen var sammenheng tanker/følelser og kropp/helse, hvordan vi har det psykisk henger sammen med hvordan vi har det fysisk og kan gi kroppslige reaksjoner og plager. Gruppen ble gjennomført annenhver uke over 6 ganger. Det ble invitert 9 kvinner, hvor det var 6 faste plasser i gruppen. Erfaring fra gruppen viser at det er fort blir komplisert og tar mye tid med flere språk enn to, og at oppmøte for pasientgruppen varierer og det kan være vanskelig å forplikte seg til faste avtaler. Ellers uttrykte deltakerne at de var fornøyde med tilbudet og opplevde ny innsikt gjennom det de lærte i gruppen.

Sosialfaglig råd og veiledning

Miljøarbeidere i venterommet på Helsesenteret skal kunne gi informasjon om pasienters helserettigheter, samt kunne gi enkel informasjon om hvor man kan få dekket primære behov. Eksempler på dette er informasjon om akuttovernatting, hvor man kan få gratis/rimelig mat, om de er i behov av klær (samarbeid med Refugees Welcome) eller om de trenger kontaktinfo for juridisk bistand. Vi har over tid sett at behovet for råd og veiledning ofte er større og mer komplekst enn det miljøarbeiderne på Helsesenteret har mulighet og kompetanse til å bistå med, og det venterommet som arena tillater. Brukerundersøkelsen fra våren 2022 bekrefter behovet vi ser blant pasientene, og av erfaring vet vi at mange av Helsesenterets pasienter har et tillitsforhold til Helsesenteret som medfører at de også henvender seg til Helsesenteret med sosialfaglige spørsmål som kan oppleves vanskelig å melde til andre instanser de ikke har samme tillit til.

Vi valgte derfor i 2022 å teste ut sosialfaglige konsultasjoner på Helsesenteret for å kunne kartlegge pasienters situasjon og behov, for å sette dem i kontakt med riktig instans som kan følge opp tettere ved behov. Eksempler på innhold i konsultasjoner er generell info om sosiale rettigheter, aktiviteter, tilpassede råd- og veiledningstjenester, status i oppholdssak eller koble på igjen/komme i kontakt med juridisk bistand, komme i kontakt med andre tilbud eller organisasjoner, behov for å søke støtteordninger til for eksempel barn

og familier med mer. Testperioden kom i gang høsten 2022. I løpet av 2022 ble det gjennomført 40 sosiale konsultasjoner av 2 frivillige sosionomer og 1 ansatt.

Tannhelse

Tannproblemer er utbredt blant pasientene, og stor andel av de daglige henvendelsene gjelder behov for tannlege. Pasientenes dårlige tannstatus skyldes blant annet mangelfull tilgang til tannhelsehjelp, fattigdom, dårlig kosthold, og skader etter tortur eller annen vold. I 2022 fikk Helsesenteret en unit i gave fra Tøyen tannklinikk i Oslo kommune. Med finansiell og teknisk hjelp fra Plandent fikk Helsesenteret sommeren 2022 på plass et godt fungerende tannlegekontor med blant annet røntgen og Opus journalsystem. Helsesenteret har fått flere nye frivillige tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer.

Foreløpig har vi kun hatt kapasitet til å løse akutte tannproblemer hos pasientene våre. Vi erfarer at flere av pasientene våre har ustabil bosituasjon og manglende forståelse av egen helse og oppfølgingsbehov, slik at det var vanskelig å gjennomføre behandling over flere konsultasjoner. Selv om det bidrar til færre pasienter totalt sett valgte vi likevel heller å sette av mer tid per pasient slik at vi sikret at pasienten som regel kunne ferdigbehandles. Vi bestreber oss imidlertid på tannbevarende behandling så langt det lar seg gjøre, for eksempel gjennom rotfylling, noe pasientene setter stor pris på.

Totalt har 68 pasienter fått behandling i den nye klinikken i 2022. I romjula ga Tannhelse uten grenser 12 pasienter gratis behandling på to av sine klinikker.

3. PROSJEKTER I 2022

Helsesenteret har i 2022 hatt fire prosjekter, hvor målet er å undersøke videre og tilby behandling innen områder vi ser er utfordrende. Prosjektene er: forebygging av HIV, Tannlege på hjul, vaksinerings og barns rettigheter.

Prosjekt for å hindre nysmitte av HIV og seksuelt overførbare sykdommer

Gjennom prosjektmidler fra Helsedirektoratet er HIV-prosjektet en integrert del av vårt helsetilbud. HIV-prosjektet er et samarbeid mellom sju virksomheter i fire stiftelser i Kirkens Bymisjon nasjonalt og retter seg primært mot forebygging. Vi tilbyr hurtigtester og serumtester av HIV. Det ble i 2022 tatt 75 hivtester, fordelt på 23 hurtigtester på HIV/Syfilis, og 52 prøver på HIV i serum. Ingen av disse var positive. Det var ingen positive HIV-tester. Behandling for HIV er gratis og tilgjengelig på infeksjonsmedisinsk avdeling.

Informasjon om HIV og andre seksuelt overførbare sykdommer er lett tilgjengelig på venterommet, og frivillig helsepersonell tilbyr test for HIV, Hepatitt B/C og tuberkulose til alle nye pasienter. Vi har også tilgjengeligjort kondomer og glidemiddel og har distribuert 16 000 kondomer i 2022.

Tannlege på hjul

Et stort, udekket behov innen tannhelse førte til at det ble søkt om prosjektmidler til stiftelsen Dam, i samarbeid med 24/7, et rustiltak i Stiftelsen Bymisjon Oslo. Tannlege på hjul startet opp i oktober 2020, og skal tilby tannhelsetjenester til brukerne av de to tiltakene i en mobil tannklinikk. Behandlingen skal foregå i nærheten av der pasientene befinner seg. Grunnet pandemi ble det forsinkelser, men bilen ble til slutt levert sommeren 2022. Deretter tok det ca. 4 måneder før bilen var ferdig bygd, registrert og testet ut. Dette ble

Betennelse i tenner

Ung kvinne ned store problemer og smerter med en tann. Hun oppsøker tannlegekontoret for å få tannet trukket. Tannlegen vurderer at tannen kan rotfylles i stedet og kvinnen beholder tannen.

(dette er typisk henvendelse og behandling for tannhelsetjenesten på Helsesenteret)

mulig i samarbeid med Bertel og Steen, Westrum og Dental Sør. I november ble Tannlege på Hjul-bilen presentert på Tannlegemessen på Lillestrøm og fra midten av november begynte vi å teste bilen i drift. Dette ble gjort med hjelp av frivillige tannleger, tannpleiere/tannhelsesekretærer, miljøarbeidere og sjåførere, samt Løven AS. Vi har hatt noen utfordringer med å få etablert en forutsigbar drift av Tannlege på Hjul og vil jobbe videre med dette i 2023.

Vaksineprosjekt

Høsten 2022 startet Helsesenteret opp et vaksinasjonsprosjekt finansiert av midler fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet gjennom Oslo Kommune. Prosjektet skulle sikre informasjon om korona generelt, koronavaksine og tilby koronavaksinering. I tillegg til å være tilstede på Helsesenteret for papirløse ble det også gjort oppsøkende arbeid på andre lavterskeltilbud, for eksempel Røde Kors' akuttovernatting, Nadheim og Pro Senteret.

Prosjektet oppnådde gode resultater med totalt 85 vaksinedoser satt, i tillegg til et stort antall personer som har fått informasjon i grupper eller i en-til-en-samtale.

Rapport om papirløse barn

Det er påpekt at papirløse migranter og deres barn kan regnes som en av de ti mest sårbare gruppene i samfunnet med store udekte behov. Kirkens Bymisjon har over flere år sett behovet for å øke kunnskapen om disse barna og å løfte problemstillinger knyttet til deres situasjon inn i den offentlige debatten. Derfor gjennomførte Kirkens Bymisjon en kartlegging av papirløse barn og barn av papirløse i 2022. Helsesenteret bidro gjennom å skaffe intervjuobjekter, diskutere problemstillinger og innretning på rapporten.

Rapporten viser at papirløse barn lever under svært krevende forhold, både økonomisk, sosialt og får ikke sine rettigheter tilstrekkelig ivaretatt. Rapporten [De-usynlige-barna](#) ble ferdigstilt og lansert i 2023 og ga god medieoppmerksomhet.

4. HELSEBEHOV; BEKYMRINGER

Personer uten lovlig opphold i Norge har begrenset tilgang til helsetjenester, og tilnærmet ingen tilgang til primærhelsetjenester. Dette er sårbare personer som lever vanskelige liv, og ikke har kunnskap om sine pasientrettigheter. Ved å tilby helsetjenester til denne gruppen mennesker har vi på Helsesenteret også et ansvar for å sette søkelyset på bekymringer vi ser i helsebehovet til pasientene.

Livsnødvendig behandling og krevende etiske vurderinger for helsepersonell

Hva som ligger i begrepet livsnødvendig behandling er ikke tydelig definert, og vi opplever at det praktiseres ulikt hos ulike behandlere og ulike sykehus. Helsepersonell på sykehusene blir satt i en vanskelig posisjon, når de må vurdere pasientens rettigheter ut fra oppholdsstatus og hva som regnes som akutt nok.

Medikamenter

Mennesker uten lovlig opphold i landet har ikke tilgang på livsnødvendige medikamenter. Pasientene på helsesenteret er ikke medlem i folketrygden, og har derfor ikke rett til å få medikamenter på blå resept. Uten rett på billige forebyggende medikamenter får pasientene i stedet behov for dyr akuttbehandling og dyre medikamenter i etterkant. Også disse utfordringene setter helsepersonell i etiske dilemmaer, og tar lite hensyn til pasientens livskvalitet.

Forebygging

Det er en gitt sannhet at forebygging gir bedre livskvalitet for pasienten og er samfunnsøkonomisk lønnsomt sammenlignet med behandling av følgetilstand. Dette gjelder for alle, også de som ikke har lovlig opphold. Vi har mange eksempler på pasienter som har fått akuttbehandling som koster mange hundre tusen, fordi de ikke har hatt tilgang til billige, forebyggende medikamenter. Manglende helsehjelp i tidlig fase bidrar til unødvendig lidelse, mer sykdom og ekstra kostnader for staten.

Manglende kontinuitet og oppfølging

Pasientgruppen på helsesenteret er spesielt sårbare. Helsehjelpen på Helsesenteret ytes av frivillige, og det betyr at en pasient ofte møter ulike leger hver gang de oppsøker Helsesenteret. Vi mener at større kontinuitet i hvem som behandler kunne bidratt til bedre livskvalitet for mange av pasientene.

Frykt for kontakt med det offentlige helsevesenet

Helsesenteret erfarer at enkelte pasienter ikke vil ta imot hjelp fra det offentlige selv om de har krav på helsehjelpen, for eksempel under graviditet. I disse tilfellene følger Helsesenteret og dets frivillige opp så godt som mulig og jobber med å få til en overføring til det offentlige helsevesenet dersom det trengs behandling eller oppfølging over tid. Myndighetenes fakturering ved behandling av papirløse bidrar til å forsterke bekymringen de papirløse har ved kontakt med det offentlige helsevesenet.

5. SAMARBEID, KOMMUNIKASJON OG SYNLIGGJØRING

Samarbeid

Helsesenteret for papirløse migranter eies og driftes av Oslo Røde Kors og Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo, i samarbeid. Det jobbes systematisk med påvirkningsarbeid, hvor jurister, politiske rådgivere og kommunikasjonsrådgivere har jevnlig møter for å forsøke å bedre tilgangen til helse for papirløse migranter. Vi har også god kontakt med andre virksomheter i begge organisasjoner.

I **Oslo Røde Kors** har daglig leder vært medlem av faggruppe migrasjon, som har samarbeid med store og små andre frivillige organisasjoner i Oslo. Her løftes problemstillinger som er relevant for papirløse, og det er et forum for informasjonsutveksling og nettverksbygging for å kunne vite mer om hvilke tilbud pasientgruppen kan delta i. I tillegg er mange av pasientene våre brukere på ulike tiltak, for eksempel Stella Kvinnekafe, Marte nettverkssenter, akuttovernattingen og turgrupper.

I **Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo** samarbeider vi med andre virksomheter, for eksempel **Nadheim** som er et tiltak for mennesker som har erfaring fra salg/bytte av seksuelle tjenester eller er utsatt for menneskehandel og **Aksept** som er åpent hus for alle som er berørt av HIV. Vi er samlokalisert med **Bymisjonssenteret**, som har kro, kirke, vaskeri, tilbud til fattige tilreisende og V4 hvor enkelte pasienter kan bo i korte perioder. Alle samarbeidspartnere har tilbud som komplimenterer Helsesenteret, og dekker andre basalbehov utover helse.

Helsesenteret for papirløse i Bergen er en viktig samarbeidspartner og vi driver erfaringsutveksling og samarbeider om det nasjonale påvirkningsarbeidet.

Helsesenteret er med i helsegruppen i det europeiske nettverket for udokumenterte migranter, **PICUM**. Her bygges nettverk og deles erfaringer fra andre land i Europa. Det er flere digitale samlinger i løpet av året, og en fysisk samling i Brussel. Alle deltagere deltar regelmessig med innlegg og presentasjoner for de andre medlemmene. Her løftes og diskuteres ulike problemstillinger, praksiser, lover og utvikling på feltet, både nasjonalt og i EU. PICUM gjør Helsesenteret i stand til å holde seg oppdatert på hva som skjer innen feltet andre steder i Europa.

Helsesenteret er en del av et **nordisk samarbeid** med klinikker som gir helsehjelp og jobber for å bedre helsetilgangen for papirløse migranter. Det gjennomføres digitale møter jevnlig gjennom året, samt en fysisk samling en gang pr år for erfaringsutveksling. I mai 2022 deltok Helsesenteret på samlingen i København.

Samarbeidet med **Oslo kommune** har vært økt i løpet av pandemien, noe vi har opplevd svært positivt. Helsesenteret har opparbeidet mye kompetanse og vi ønsker å være en samarbeidspartner og ressurs som kan bistå kommunen i ulike fora.

Diakonhjemmet sykehus tar imot pasienter pro-bono henvist fra Helsesenteret, og dette samarbeidet er svært viktig for vår pasientgruppe. Her får de undersøkelser og vurdering i spesialisthelsetjenesten innen radiologi, indremedisin, kirurgi og revmatologi.

Helsesenteret samarbeider med **Refugees Welcome** om levering av klær, noe som er spesielt viktig for våre pasienter om vinteren.

Mennesker i Limbo er brukerorganisasjonen for papirløse, og de er en viktig samarbeidspartner for erfaringsutveksling og påvirkning.

Migrasjonssenteret til Frelsesarmeen er en viktig samarbeidspartner, da de tilbyr dusjfasiliteter, mat, hvilerom og veiledning for våre pasienter.

Ved behov i enkeltsaker samarbeider vi med familievernkontor, hjemmetjenesten, hjemmesykepleie og Frelsesarmeen (Gatehospitalet). Helsesenteret har også samarbeid med flere apotek om utlevering av resepter hvor fakturaen sendes til oss.

Rettighetsarbeid

Helsesenteret mener at papirløse migranter bør få bedre tilgang til helsetjenester, og vi jobber strategisk med påvirkningsarbeid for å ansvarliggjøre myndighetene på dette området, både på kommunalt- og fylkesnivå og nasjonalt nivå. Vi har et etablert påvirkningsteam med ressurser fra Røde Kors og Kirkens Bymisjon på politisk påvirkning, kommunikasjon og juss, i tillegg til virksomhetslederne for helsesentrene i Bergen og Oslo. I 2022 deltok vi på høring om helserettigheter til papirløse i Stortinget, og hadde flere politiske partier på besøk, både fra nasjonalpartiene og fra lokale partier. I tillegg samarbeider vi med andre organisasjoner og fagforeninger i påvirkningsarbeidet.

Helsesenteret har i 2022 hatt besøk av blant annet medlemmer av Helse og sosialutvalget Oslo kommune, Helsedirektoratet, Miljøpartiet De Grønne, Rødt, SV og kvinnehelseutvalget.

I tillegg til politisk påvirkningsarbeid jobber vi også for å bidra til at hver pasient får ivaretatt sine rettigheter. Vi har arbeidet for at pasienter skal få hjelp når de har fått avslag på behandling i det offentlige helsevesenet.

Betaling av helsehjelp er en stor barriere for å sikre reell tilgang til helsehjelp, både for pasientene og helsepersonell/behandlingsinstansene. Helsesenteret har sittet i en ressursgruppe for en masterstudent fra UiO sammen med representanter fra avdeling for likeverdige helsetjenester på OUS og Ahus. Diskusjoner og arbeid i den gruppen har bidratt til godt materiale i masteroppgaven som ble publisert i 2022, samt forbedring av rutiner rundt fakturering på sykehusene. Parallelt jobber Helsesenteret i sitt rettighetsarbeid med å synliggjøre konsekvenser av manglende finansiell ordning for helsehjelp til papirløse migranter. Vi har blant annet hatt flere mediasaker om dette.

Når pasientene våre mottar fakturaer fra sykehus som de ikke er i stand til å betale, tar vi kontakt på vegne av pasientene for å få fakturaene kreditert. I 2022 fikk vi kreditert 74 fakturer på behandling i spesialisthelsetjenesten. Kun én faktura ble opprettholdt. Helsesenteret erfarer at fakturering til denne gruppen er unødvendig byråkrati. Enda viktigere er at dette også fører til at pasienter vegrer seg for å ta imot

behandling av frykt for å få store fakturabeløp. Ordningen med fakturering fører tidvis til at personer takker nei til behandling de burde ha hatt, eller til unødvendig mye bekymring og engstelse.

Synliggjøring og kommunikasjon

Helsesenteret og papirløse migranternes situasjon, særlig helse, har vært synlig i media i 2022. Helsesenterets ansatte, frivillige og pasienter har blitt omtalt i mange saker, blant annet i:

- Dagspressen; Vårt Land, Klassekampen, Dagbladet, Utrop, Dagsavisen, Vårt Oslo, Aftenposten, Bergens Tidene, HA.
- Tidsskrifter/magasiner; Fagforbundet, Tidsskrift for den norske tannlegeforening, Sykepleien, Tidsskriftet for den norske legeforening, Vårdfokus.
- Tv/radio; NRK
- Sosiale medier; Facebook, Instragram,
- Annet; Stortinget

Helsesenterets ansatte og frivillige har i 2022 holdt foredrag/innlegg eller undervist, blant annet for/hos:

- Medisinstudenter 8.semester under samfunnsmedisin og migrasjon.
- Sykepleiestudenter om «Migrant Health» under emnet «Public Health» ved VID.
- Sykepleiestudenter ved Lovisenberg diakonale høgskole
- Sosionomstudenter ved VID under emnet "Internasjonalt sosialt arbeid"
- Sosionomstudenter om "Samfunns- og påvirkningsarbeid" ved Oslo Met
- Masterprogrammet for helsesykepleiere under emnet "Etniske minoriteter, barn, unge og familier i helse- og sosialtjenesten i kommunen"
- Kurs i migrasjonshelse Oslo Met
- Sykehussosionomer på OUS
- Høringsinnspill (skriftlig), Representantforslag om helsehjelp til papirløse migranter i Norge
- Primærmedisinsk uke – Helse for alle?
- Innlegg for samtlige ansatte ved Helsedirektoratet
- Innlegg for Mental Health and Human Rights Info
- Diagnosestasjon OUS
- LHL
- Transkulturellt centrum Stockholm

Forskning og studenter

Både våren og høsten hadde Helsesenteret en student fra profesjonsstudiet i psykologi, UiO i 11 ukers praksis, samt student i sosialt arbeid. Vi har også holdt en rekke foredrag på undervisningsinstitusjoner (se over)

Helsesenteret er med i fagnettverket "Møteplass mobile migranter" som ledes av UiO. Der møtes regelmessig forskere fra institutt for helse og samfunn ved UiO og virksomheter som migrasjonssenteret Frelsesarmeen, kontaktsenteret Caritas og avdeling fattige tilreisende i ulike virksomheter i Kirkens Bymisjon for å dele erfaringer og identifisere potensielle forskningsprosjekter.

Helsesenteret har i 2022 bidratt til følgende forskning:

- Phd: Gravide kvinners bruk av svangerskapsoppfølging og det nyfødte barnets helse.
- Masteroppgave om betaling i spesialisthelsetjenesten, som barriere for å motta helsehjelp.

6. ERFARINGER OG VEIEN VIDERE

Helsesenterets brukerundersøkelse 2022 og oppfølging

Helsesenteret gjennomførte for første gang en brukerundersøkelse vår 2022. Fag- og tiltaksutviklingsseksjonen i Kirkens Bymisjon Oslo brukte spørreskjemaer, intervjuer og observasjoner til å samle inn pasientenes erfaringer med Helsesenteret. I tillegg ble det gjennomført en workshop med frivillige og ansatte ved helsesenteret.

Pasientene beskriver i hovedsak at de er (svært) fornøyde med behandlingen de får på Helsesenteret. Det som trekkes frem som særlig bra er at tjenesten (både behandlingen og medisinene) er gratis. Dette er svært viktig for denne gruppen da mange ikke har inntekt eller tjener veldig lite. Det andre som trekkes frem som positivt er at Helsesenteret kan henvise til spesialist eller sykehus dersom pasienten trenger behandling som ikke tilbys på senteret. Pasientene er også fornøyd med at Helsesenteret hjelper med å få slettet regningen for den behandlingen som skjer utenfor senteret.

Mange opplever også at de får god oppfølging både før og etter behandling. Dette gjelder ikke bare medisinsk/faglig oppfølging, men handler også om hvordan de blir møtt på Helsesenteret, noe som virker å være like viktig: «De er som familie» «De møter pasienter med respekt, høflighet og medmenneskelighet» «De tuller og ler med oss».

Undersøkelsen viser at de største utfordringene hos Helsesenteret er manglende tilgjengelighet (lokalisert kun i Oslo), lange ventetider både under drop-in, men også på venteliste for videre henvisning internt på helsesenteret, spesielt tannlege. Enkelte pasienter var ikke fornøyd med behandlingen de hadde fått, og flere opplevde manglende juridisk hjelp og informasjon, samt generelt manglende informasjon om andre tilbud. En sterk takknemlighetskultur kan også bidra til manglende brukermedvirkning og føre til dårligere helseoppfølging.

Helsesenteret har gjennomgått tilbakemeldingene og har også presentert disse for de frivillige på egen samling for dem. Enkelte av utfordringene som ble påpekt er knyttet til manglende ressurser hos Helsesenteret, noe som gjør at ventelister blir lange og gir manglende kontinuitet i oppfølgingen.

Helsesenteret er opptatt av at vi skal levere god kvalitet i tjenestene vi leverer og gi oppfølging ved behov. Både brukerundersøkelsen og egne erfaringer tydeliggjorde et behov for større grad av sosialfaglig veiledning. Helsesenteret utvidet derfor tilbudet vårt med sosialkonsultasjoner høsten 2022.

En av anbefalingene etter gjennomgangen var å opprette et nytt brukerråd. Dette kan sikre større brukermedvirkning og kan komme pasientgruppen til nytte. Dette er noe Helsesenteret har hatt tidligere, men som ble lagt ned under pandemien. Vi vil jobbe for å reetablere dette i 2023.

Fremme rettigheter og tilgang til helsehjelp i Oslo Kommune og på nasjonalt nivå

Vi har den siste tiden erfart en bevegelse mot større interesse for papirløse og helserettigheter.

I budsjettforhandlinger i Oslo bystyre for 2023 kom partiet Rødt med et verbalforslag om papirløse migranter og tilgang til helsehjelp, som ble vedtatt.

Verbalforslaget gikk ut på at kommunen skal framskynde arbeidet med å finne fram til løsninger som kan gi byens papirløse tilgang til nødvendige helsetjenester, herunder sikre retten barn av papirløse og gravide har til offentlige tjenester som oppfølging gjennom helsestasjon/lege. Byrådet bes også i sin kontakt med

spesialisttjenesten om å sikre at papirløse som ikke kan betale ikke blir avkrevd betaling for å få helsetjenester.

Inntil dette er på plass og papirløse ikke gis tilgang til helsetjenester innen kommunens helsetjenester fikk Helsesenteret 1 mill. kr ekstra til å dekke lege, jordmor og medisiner i 2023.

Vi har sett lignende vedtak både i Vestland og Viken fylkeskommune.

På nasjonalt nivå går prosessen tregere, men vi erfarer likevel noe bevegelse og interesse for papirløses helsesituasjon. Kirkens Bymisjon og Røde Kors har lenge etterspurt en utredning om helsesituasjonen for papirløse migranter i Norge. Etter spørsmål fra SV-politiker Marian Hussein, meldte statsråd Ingvild Kjerkol i november at det skal gjøres en gjennomgang for å sikre at helsehjelpen papirløse har rett på praktiseres etter intensjonen.

Vi på helsesenteret og i Kirkens Bymisjon og Røde Kors skal fortsette å invitere og informere politikere og byråkrater lokalt og nasjonalt om papirløses helsebehov og be om at deres helserettigheter skal bli ivaretatt.

Finne praktiske løsninger for tilgang til helsetjenester

Tannhelse har vært og er en spesielt stor utfordring for papirløse migranter. Det siste året har vi fått lange ventelister og har derfor utvidet tannhelsetilbudet vårt. Likevel er tannhelseutfordringene til denne gruppen så store at vi ikke klarer å ta unna fort nok. Dette fører til mye smerte og skader fordi det er kun akutte henvendelser som må behandles

Fremover vil tannhelsetjenester har et hovedfokus for helsesenteret. Som nevnt i denne rapporten ser vi store utfordringer knyttet til tannhelse. Vi vil jobbe for å finne løsninger for å få henvist de mest akutte og alvorlige skadene som kan føre til alvorlig sykdom og skade. Vi vil også jobbe for å finne løsninger på skader og utfordringer for pasienter som har store tannutfordringer og der rotfyllinger og protetikk kan bidra til økt livskvalitet ved at pasientene for eksempel kan få tenner til å kunne tygge mat.

I 2023 har vi ansatt en jordmor vil vi arbeide for at kvinner får tilstrekkelig og riktig oppfølging. Vi vil bidra til at gravide får ivaretatt sine rettigheter gjennom offentlig svangerskapsomsorg, tilby prevensjon og bidra til at papirløse får tilgang til andre tjenester som i dag knyttes til primærhelsetjenesten, som celleprøver og mammografi.

Rom for alle